

LRFs remissyttrande gällande Naturvårdsverkets delredovisning – Förslag till komplettering av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall i svensk rätt

Sammanfattning

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och dess branschavdelningar LRF Lokal Mat och dryck samt LRF Trädgård har tagit del av Naturvårdsverkets delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall (PPWR).

LRF välkomnar att Naturvårdsverket uttrycker ambitionen att vilja undvika överimplementering och genomföra regelverket på ett rättssäkert sätt. Samtidigt konstaterar LRF att de föreslagna vägvalen innebär betydande och oproportionerliga krav som inte står i proportion till mikroföretag och små och medelstora företags kapacitet och resurser inom de gröna näringarna.

LRF vill därför understryka att det inte är acceptabelt om genomförandet i praktiken leder till överimplementering och återkommande ökade administrativa krav. Det nationella handlingsutrymme som PPWR medger behöver i stället utnyttjas mer konsekvent till förmån för små aktörers möjlighet att bidra till politiskt fastställda mål.

LRF vill betona nödvändigheten av att genomförandet av PPWR sker med ett samlat regeringsperspektiv där klimat- och cirkularitetsmål förenas med Livsmedelsstrategins mål om stärkt svensk produktion och konkurrenskraft. När styrningen i praktiken utformas sektorsvis riskerar företagsperspektivet att tappas bort. LRF ser därför ett behov av att de föreslagna vägvalen prövas mot båda

målrामarna, så att genomförandet blir både miljömässigt effektivt och näringspolitiskt hållbart.

Övergripande synpunkter

LRF tar fasta på Naturvårdsverkets ambition att undvika överimplementering. För att denna ambition ska bli träffsäker i praktiken, särskilt för små aktörer, krävs att arbetet i en harmoniserande EU-förordning inte begränsas till att avstå från nationella tilläggskrav, utan också konsekvent använder det handlingsutrymme som finns för att undvika onödiga oproportionerliga effekter.

LRF ser en risk i att likformig tillämpning – ”samma process och rapportering för alla” – i praktiken leder till oproportionerliga effekter för mikroföretag tidigt i primär- och livsmedelskedjan. Det innebär att formellt lika krav resulterar i olika faktiska konsekvenser, vilket i sin tur riskerar att minska företagens möjlighet att lägga tid och resurser på åtgärder som faktiskt bidrar till PPWRs syften.

Mot denna bakgrund menar LRF att en mer konsekvent användning av förordningens handlingsutrymme är en konkret och genomförbar väg för att både minska administrativ börda och stärka måluppfyllelsen – utan att motverka de nationella målen i Livsmedelsstrategin. En sådan tillämpning skulle inte innebära lägre ambitionsnivå i genomförandet, utan tvärtom skapa bättre förutsättningar för små aktörer att bidra till faktisk måluppfyllelse inom PPWR.

Mikroföretag och små aktörer: likvärdig behandling i olika led av livsmedelskedjan

LRF företräder flera medlemsgrupper som till stor del består av mikroföretag enligt EU:s definition, däribland småskaliga livsmedelsproducenter, mathantverksföretag och mindre trädgårdsföretag. Dessa företag har i praktiken mycket liknande förutsättningar som mikroföretag inom HORECA-sektorn, i form av mycket små volymer, begränsade administrativa resurser samt liten eller ingen möjlighet att påverka förpackningars design och materialval - de flesta drivs som en- eller fåmansföretag.

Trots dessa likheter föreslår Naturvårdsverket att producentansvaret ska tillämpas striktare i förädlingsledet än i serveringsledet. Denna skillnad i tillämpning motiveras inte av faktiska skillnader i kapacitet eller miljöpåverkan, utan av företagets formella placering i värdekedjan. LRF menar att detta riskerar att stå i strid med proportionalitetsprincipen, som Naturvårdsverket själv anger som vägledande i genomförandet

EU:s förpackningsförordning ger medlemsstaterna möjlighet att införa undantag för mikroföretag, förenkla rapportering och anpassa tillämpningen där full tillämpning leder till oproportionerliga konsekvenser. Naturvårdsverket använder detta handlingsutrymme i större utsträckning för mikroföretag inom HORECA-sektorn än för småskaliga livsmedelsproducenter, mathantverksföretag och trädgårdsföretag. Denna skillnad beror inte på EU-rättsliga krav, utan på nationella vägval i implementeringen.

LRF anser att detta vägval bör omprövas. För att uppnå ett träffsäkert och proportionerligt genomförande av PPWR – i linje med både EU-förordningens intentioner och Livsmedelsstrategins mål om ökad svensk livsmedelsproduktion – bör småskaliga livsmedelsproducenter, mathantverksföretag och mindre trädgårdsföretag som är mikroföretag omfattas av undantag och förenklingar i producentansvaret på motsvarande sätt som mikroföretag inom HORECA-sektorn.

Mot denna bakgrund vill LRF peka på att Naturvårdsverkets faktiska vägval i delredovisningen, trots att PPWR medger undantag och anpassningar, i flera delar innebär fortsatt omfattande rapporterings- och administrationskrav.

När samma system-, rapporterings- och datakrav tillämpas oavsett företagsstorlek riskerar detta att slå särskilt hårt mot mikroföretag med mycket små förpackningsvolymmer.

LRF vill därför vara tydlig med att ett regelverk som formellt är likadant för alla inte nödvändigtvis är proportionerligt i praktiken. För mikroföretag tidigt i primär- och livsmedelskedjan riskerar ett fullt producentansvar att bli orimligt, särskilt när företagen saknar både skala och faktisk möjlighet att påverka förpackningens miljöprestanda. Mot denna bakgrund bör definitionen och tillämpningen av producentansvaret utformas så att mikroföretag inte omfattas av oproportionerliga krav enbart på grund av sin placering i värdekedjan.

LRF anser att:

- mikroföretag och producenter med mycket små volymer, tidigt i primär- och livsmedelskedjan, bör undantas från detaljerad och löpande rapportering,
- registrering hos Naturvårdsverket bör vara tillräcklig för dessa aktörer,
- schabloniserade avgifter eller starkt förenklade rapporteringslösningar i stället bör tillämpas.

Utan dessa förenklingar riskerar regelverket att slå särskilt hårt mot små livsmedels- och trädgårdsföretag och mot livsmedelsstrategins mål om ökad

svensk produktion, och därmed försvåra för dessa företags möjligheter att bidra till PPWRs övergripande målsättning om minskat förpackningsavfall.

Blom- och växtkrukor – särskilt viktigt för trädgårdsnäringen

Blom- och växtkrukor behandlas inte särskilt i Naturvårdsverkets delredovisning. Men LRF Trädgård vill ändå lyfta behovet av en tydlig vägledning i vad som ska och inte ska räknas som en förpackning i förordningens mening.

Inom trädgårdsnäringen förekommer ofta situationer där samma kruka används både vid transport och vid försäljningstillfället. I ett led kan krukans därmed betraktas som en förpackning, medan den i nästa led snarare är att betrakta som en del av produkten. Avsaknaden av tydliga gränsdragningar riskerar att skapa osäkerhet, ökad administration och olika tolkningar i tillsynen. LRF anser därför att Naturvårdsverket behöver utveckla vägledning som tydliggör hur blom- och växtkrukor ska hanteras inom ramen för producentansvaret.

Rapportering, system och tillsyn

LRF ser en tydlig risk för att de samlade rapporterings- och systemkraven blir alltför komplexa, särskilt för små företag med begränsade administrativa resurser. Digitala system, rapporteringskrav och tillsyn måste utformas med utgångspunkt i de minsta aktörernas förutsättningar, för att undvika att regelverket i praktiken kräver externa system eller konsulter för att kunna efterlevas.

Tillsyn och sanktionssystem bör präglas av proportionalitet och ett stödjande förhållningssätt, särskilt under införandefasen. Ett fokus på vägledning och möjlighet till rättelse är avgörande för att små företag ska kunna göra rätt utan att möta oskäliga sanktioner.

LRF anser att Naturvårdsverkets konsekvensutredning behöver stärkas med en tydligare analys av hur föreslagna vägval påverkar fåmans- och mikroföretag i primär- och livsmedelskedjan. Detta bör inkludera uppskattningar av administrativa kostnader, avgifter och tidsåtgång samt hur dessa konsekvenser förhåller sig till Livsmedelsstrategins mål.

LRF vill därför understryka vikten av att Naturvårdsverket tar ett tydligt myndighetsansvar för anpassat stöd och service till mikroföretag, genom målgruppsanpassade vägledningar och praktiska exempel. Ett stödjande och pedagogiskt införande är avgörande för att regelverket ska fungera i praktiken.

Avslutande synpunkter

LRF anser att Naturvårdsverkets delredovisning utgör en viktig grund för det fortsatta arbetet, men att justeringar nu krävs för att säkerställa ett proportionerligt,

konkurrensneutralt och samordnat genomförande i linje med både PPWRs syften och Livsmedelsstrategins mål.

LRF uppmanar därför regeringen och ansvariga myndigheter att:

- fullt ut utnyttja förordningens handlingsutrymme till förmån för mikroföretag och små aktörer,
- säkerställa att genomförandet följer EU-förordningens intentioner, inklusive möjligheterna till undantag och förenklingar för små aktörer tidigt i primär- och livsmedelskedjan.

Lantbrukarnas Riksförbund

Ingrid Eilertz
Enhetschef LRF Branscher

Maja Person
Näringspolitisk expert
LRF Trädgård

Anna Kaijser
Branschansvarig
LRF Lokal mat & dryck